

Sygn. akt IX Ka 628/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lutego 2014 roku

Sąd Okręgowy w Toruniu IX Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Jarosław Sobierajski (spr.)

Sędziowie SO Barbara Plewińska

SO Marzena Polak

Protokolant st.sekr.sądowy Magdalena Maćkiewicz

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Toruniu Barbary Dryzner

po rozpoznaniu w dniu 6 lutego 2014 roku

sprawy **J. W.** – oskarżonego o przestępstwo z art. 286 § 1 kk w zb. z art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

na skutek apelacji, wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Grudziądzu

z dnia 19 września 2013 roku sygn. akt II K 682/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchyla orzeczenia o warunkowym zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności i zobowiązaniu oskarżonego do wykonywania pracy zarobkowej, zawarte w punktach 2 i 3;

II. w pozostałym zakresie tenże wyrok utrzymuje w mocy;

III. zwalnia oskarżonego od kosztów sądowych za II instancję i wydatkami poniesionymi w postępowaniu odwoławczym obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt IX Ka 628/13

UZASADNIENIE

J. W. został oskarżony o to, że w dniu 17 września 2012 r. w M., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, po uprzednim wprowadzeniu w błąd co do zamiaru wywiązania się z umowy, posługując się sfalszowaną decyzją o waloryzacji emerytury oraz zaświadczeniem o zameldowaniu doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem Bank (...) i wyludził kredyt w wysokości 11.898,50 zł działając na szkodę wyżej wskazanego banku

- tj. o czyn z art. 286 § 1 kk w zb. z art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

Wyrokiem z dnia 19 września 2013 r. Sąd Rejonowy w Grudziądzu, sygn. akt II K 682/13, uznał oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, tj. występku z art. 286 § 1 kk w zb. z art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i za to, na mocy art. 286 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk, skazał go na karę 1 roku pozbawienia wolności, której wykonanie, na mocy art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk, warunkowo zawiesił na okres 5 lat próby.

Na mocy art. 72 § 1 pkt 4 kk zobowiązał oskarżonego do wykonywania pracy zarobkowej w okresie próby.

Na mocy art. 46 § 1 kk zobowiązał oskarżonego do częściowego naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonego Banku (...) w P., poprzez zapłatę kwoty 3966,17 zł.

Zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów procesu, wydatkami obciążył Skarb Państwa.

Wyrok ten **zaskarżył na niekorzyść oskarżonego oskarżyciel publiczny**, zarzucając mu błąd w ustaleniach faktycznych, mający wpływ na treść wyroku, polegający na mylnym przyjęciu, że w stosunku do oskarżonego zachodzi pozytywna prognoza kryminologiczna uzasadniająca zastosowanie instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności, w sytuacji, gdy ujawnione okoliczności, a zwłaszcza znaczny stopień społecznej szkodliwości czynu oraz wielokrotna karalność oskarżonego prowadzą do wniosku, że nie ma podstaw do przyjęcia, że zachodzą przesłanki uzasadniające zastosowanie wobec J. W. dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania kary.

W oparciu o powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie oskarżonemu bezwzględnej kary pozbawienia wolności i uchylenie rozstrzygnięć związanych z orzeczeniem o warunkowym zawieszeniu wykonania kary oraz zobowiązanie go do naprawienia szkody w całości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja oskarżyciela publicznego jest generalnie zasadna, aczkolwiek podniesiony w niej zarzut postrzegać należy w kategoriach rażącej niewspółmierności wymierzonej oskarżonemu kary poprzez orzeczenie kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, a nie błędu w ustaleniach faktycznych polegającego na mylnym przyjęciu, że w stosunku do oskarżonego zachodzi pozytywna prognoza kryminologiczna uzasadniająca zastosowanie instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności. Z analizy uzasadnienia wniesionego środka odwoławczego wynika bowiem, że skarżący nie kwestionuje prawidłowości ustalenia okoliczności mających znaczenie dla wymiaru kary, w tym i wnioskowania o istnieniu pozytywnej prognozy kryminologicznej wobec oskarżonego, lecz jedynie trafność wniosku o istnieniu tejże prognozy. Owa prognoza ma zaś charakter wyłącznie oceny, a nie ustalenia, a zatem nie może być postrzegana w kategoriach faktu. Z tej też przyczyny zarzut apelacji należało potraktować jako zarzut z art. 438 pkt 4 kpk.

Zastrzeżeń sądu odwoławczego – podobnie, jak i skarżącego – nie budzi prawidłowość poczynionych ustaleń faktycznych, ani przyjęcie, że kara 1 roku pozbawienia wolności adekwatna jest do wagi czynu oskarżonego, jego zawinienia i należyście uwzględnia wszystkie pozostałe okoliczności, które winny mieć wpływ na wysokość kary.

Skarżący trafnie wskazał również, że sąd meriti, który – jak wynika z uzasadnienia wyroku sam miał pewne wątpliwości, czy istnieją uzasadnione podstawy do przypuszczenia, że oskarżony mimo niewykonania kary będzie przestrzegał porządku prawnego – dając wiarę jego zapewnieniom, niezasadnie uznał, że efektywne wykonanie orzeczonej wobec niego kary nie jest konieczne do zabezpieczenia realizacji wszystkich celów postępowania.

W rzeczywistości brak było podstaw do zastosowania wobec J. W. dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary. Dotychczasowy sposób życia oskarżonego faktycznie nie uzasadnia bowiem przekonania, że perspektywa możliwości wykonania kary pozbawienia stanowić będzie odpowiednią gwarancję, iż nie powróci on na drogę przestępstwa. Oskarżony był wszak już do tej pory czterokrotnie karany za popełnienie przestępstw skierowanych przeciwko różnym dobrom prawnym. Skazania następowały sukcesywnie w krótkim czasie. Wymierzone oskarżonemu kary nieizolacyjne: dwukrotnie kara ograniczenia wolności oraz w 2009 i 2010 roku kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania nie zdołały jednak powstrzymać go od ponownego naruszenia prawa – oskarżony, kiedy potrzebował większej sumy gotówki, skwapliwie przyjął otrzymaną od nieznanego mężczyzny propozycję pozyskania środków finansowych, mimo, że wiązała się ona z koniecznością naruszenia prawa.

Sąd meriti nazbyt optymistycznie uznał, że mimo nieskuteczności procesu resocjalizacji, jakiemu dotychczas był poddawany oskarżony, można przyjąć, że w jego postawie w ostatnim czasie zaszły pozytywne zmiany, a popełnienie

oszustwa wspólnie z innymi nieustalonymi osobami w dniu 17 września 2012 roku należy traktować jako incydent na tle jego poprawnej od czasu ostatniego skazania linii życia. Uwadze sądu, który skupił się na tym, że ostatni wyrok skazujący oskarżonego dotyczył czynu popełnionego ponad trzy lata temu, umknęło zupełnie, że przestępstwo z art. 286 kk przypisane mu zaskarżonym wyrokiem popełnił on po upływie zaledwie dwóch lat od wydania wobec niego ostatniego wyroku, w okresie próby związanym z warunkowym zawieszeniem obu kar pozbawienia wolności wymierzonych mu wcześniej przy skorzystaniu z dobrodziejstwa instytucji z art. 69 kk, w tym jednej orzeczonej za przestępstwo także - jak występki z art. 286 kk - skierowane przeciwko mieniu. Powyższe świadczy o niepoprawności oskarżonego i każe powątpiewać w to, czy jego postawa wobec porządku prawnego faktycznie uległa pozytywnej zmianie. Dopuszczając się przestępstwa, oskarżony zlekceważył dane mu przez sąd szanse. Skoro zastosowane wobec niego środki oddziaływania, polegające na resocjalizacji w warunkach wolnościowych, nie były w stanie wdrożyć go do przestrzegania prawa, trudno obecnie racjonalnie, tylko w oparciu o jego zachowanie po popełnieniu przestępstwa (przyznanie się do winy i wyrażona skrucha), przyjąć, że kolejna tego rodzaju kara będzie w stanie spełnić cele zapobiegawcze oraz wychowawcze wobec niego i powstrzyma go od popełnienia przestępstw w przyszłości. Kolejna kara pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania w ocenie sądu odwoławczego może być odebrana przez oskarżonego jako przyzwolenie na łamanie zasad prawa i zamiast osiągnąć cele w zakresie prewencji indywidualnej ugruntować w nim poczucie bezkarności oraz przekonanie o niesprawności systemu prawnego, o istnieniu mechanizmów umożliwiających uniknięcie prawnych dolegliwości.

Trudna sytuacja rodzinna, która nie powstrzymała oskarżonego przed naruszeniem prawa, nie stanowi sama w sobie wystarczającej przesłanki do uznania, że perspektywa możliwości zamiany kary nieizolacyjnej na karę bezwzględną należycie zagwarantuje realizację celów postępowania.

Reasumując, prawidłowa analiza całokształtu okoliczności relewantnych z punktu widzenia art. 69 kk prowadzi zdaniem sądu odwoławczego do wniosku, że do ich osiągnięcia wobec J. W. niezbędna jest resocjalizacja w zakładzie karnym.

Sąd odwoławczy dokonał zatem zmiany zaskarżonego wyroku poprzez uchylenie zawartego w pkt II wyroku orzeczenia o warunkowym zawieszeniu wykonania orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności oraz związanego z nim rozstrzygnięcia zawartego w pkt III, którym ustanowiono obowiązek próby.

Zastrzeżeń nie budzą natomiast pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w ramach „orzeczenia o karze”. Nie jest zasadnym obciążanie oskarżonego, który dopuścił się oszustwa we współdziałaniu z dwiema innymi osobami, które odegrały znaczącą rolę w popełnieniu tego przestępstwa i ma poza tym trudną sytuację finansową, obowiązkiem naprawienia szkody w wyższym rozmiarze, niż uczyniono to w zaskarżonym wyroku.

Sąd odwoławczy nie dopatrył się w zaskarżonym orzeczeniu żadnych uchybień mogących stanowić bezwzględne przyczyny odwoławcze, będących podstawą do uchylenia wyroku z urzędu, dlatego też w pozostałym zakresie należało utrzymać go w mocy.

Na podstawie art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 634 kpk sąd zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za drugą instancję, obciążając wydatkami postępowania odwoławczego Skarb Państwa, albowiem przemawia za tym trudna sytuacja materialna J. W., zwłaszcza w kontekście obciążeń finansowych płynących z wyroku i perspektywy odbycia kary pozbawienia wolności.